

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

אסנת אלון

לילך גליל

נטלי יצחקי

נדב כהן

רינת מצליח

רבקה פישביין-עמנואל

עדי פלד-שריג

דן רומנובסקי

חווה שכטר

ריקי שם-טוב

בַּיִת

גיליון 27

אוקטובר 2017
תשרי ה'תשע"ח

גיליון 27 מתחיל...

אנשים משתמשים במילה "בית" לא רק כדי לתאר מבנה או חלל שבו גרים. יש למושג בית, לכל אורך ההיסטוריה ולכל רוחב עולם היצירה, עומק מרתק של משמעויות – החל במוכּן הפיזי, האקולוגי והזואולוגי, עבור לתפקיד החברתי וכלה במצב נפשי.

לגיליון זה ביקשנו לקבל יצירות המתארות את הרבדים השונים של מושג הבית. תוכלו לקרוא כאן עשר יצירות החובקות את המגוון הזה – מהרובד הפרטי עד לסמלי, ומהרובד הפיזי עד למחשבתי.

וכקטע מקדים בחרנו הפעם את "רשות האדם" מאת רובי גורדון:

ליד חוף הים של תל-אביב, בגן לונדון, על אנדרטה בצורת סירת מעפילים קטנה, חי איש אחד בודד.

הוא בנה שם על סיפון הבטון איזה אוהל מסדינים ישנים, ותלה על המעקה את הכביסה. בכל בוקר הוא מתעורר עם קולות הציפורים, וחוזר לישון עד שהצל של הבתים ייכנע למסלול השמש החמה ולא יגן עליו עוד.

הוא יאכל משאריות המסעדות של הטיילת, ויחזור לתוך הסירה להמשיך את המסע המפרך בין גלי הזיכרונות, בין ההורים שלו, שקטעו את חייהם כדי להידחק על סיפון האונייה הרעועה שבה כולם הגיעו, לבין הילד שלו, שקטע את חייו שנים אחר כך, במלחמה הארורה שבה כולנו ניצחנו.

ועכשיו הסירה שלו תשקיף על כל האנשים שהולכים בטיילת ומבלים על שפת הים. כי זאת זכותו להיות כאן, בין כולם.

והכביסה שלו תתנופף מולם כמו הדגל הבלוי והמוכתם של הארץ שהובטחה לו, כמו אנדרטה חיה לזיכרונות המתים, שכל האנשים האלה לא הכירו מעולם.

מול הים הגדול, בתוך סירת בטון שלא תשוט עוד, גר איש אחד קטן, בודד ומרופט.

ובערב שוב יבואו הפקחים במדים המסודרים להחזיר את הסירה שלו לרשות הציבור. למחוק ממנה את הזיכרון הפרטי של האיש שקנה את זכותו לגור בה.

כי אין להם סיפורים מן העבר שמעיבים על היופי החדש של הכיכר. כי הסירה של היום היא רק אנדרטה, היא זיכרון משותף. וכמו הארץ המובטחת עצמה היא לא סירה פרטית של איש. כמו כל הימים ההם היא עכשיו רק פסל בטון. בכיכר, ברשות ההמון.

קריאה מהנה,

אלירן דייך, יאיר בן-חור, רובי גורדון

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דייך ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב"

נוסד לזכרה

ונשאה את שמה.

ביתי אפל
 ואין שם איש.
 מקבצת געגועי לאין.
 ידי פרושות,
 שולחות
 תחנה מהססת
 לכוונן של רוחות.
 ללפת חייך
 כהרף מותו.

רעם פורק שמים

ריקי שמיטוב

וְאִם אֶכְתָּב
 עַל אוֹתוֹ רֵיחַ אֶהוּב
 שֶׁל בַּיִת יְלֻדוֹתַי
 בְּחֶרֶף
 כְּשֶׁתְּרִיסוּ מוֹגָפִים
 וּבְחוּץ סְעָרַת אֱלֹהִים
 וְשֶׁאוֹן גֶּשֶׁם מִכָּה עַל גִּגוֹן הַפֶּחַח
 מֵבִיא אוֹתִי לְחִיקָה הַחֵם שֶׁל אִמִּי
 עַל יִלְלַת חֲתוּל רְחוּב אָפֹר
 נִקְלָע בְּדַרְכּוֹ מְסַעְרוֹת רְחוּב
 לְמַרְפֶּסֶת הַפְּתוּחָה
 מִיֵּל חֲיִיו
 בֵּין בָּרֶק לְרַעַם פּוֹרֵק שָׁמַיִם
 לֹא תִדְעוּ תְּחוּשׁוֹתַי.

אֲחֵרֵי נְדוּדִים מִשְׁהוּ מְכַל הָאֱלֹהִים בְּנוּ חֵיב לְהַשְׁאֵר.
הֵייתִי רוֹצָה לְהַצִּיל בְּקָרִים גְּשׁוּמִים וְלִטְבֹּעַ בְּמֵאֵי יְלָדוֹת.
לְאֶסֶף לֵילוֹת לְבָנִים וּלְבָרֶךְ עַל שְׂמֵחוֹת יְשָׁנוֹת.
לוֹ יִכְלְתִי לְהַרְגִישׁ רוּחוֹת בְּתוֹכִי כְּמוֹ הֵיוּ אֶצְבְּעוֹת
יוֹם אֶחָד, אֲנִי יוֹדַעַת, צָרִיךְ יִהְיֶה לְהַפְרֹד.
מָה אַעֲשֶׂה אִם לֹא אוֹכֵל לְאַחֵז שְׂאֲרֵתָם תַּחַת יָדֵי
הֵן אֲז לֹא יִהְיֶה זֶה קֶשֶׁה לְעֹזֵב. דְּבַר לֹא יִהְיֶה לִי קֶשֶׁה.
אֲחֵרֵי נְדוּדִים מִשְׁהוּ מְכַל הָאֱלֹהִים בִּי חֵיב לְהַשְׁאֵר.

שבול

רינת מצליח

עצוב או פגוע
את ראשך מוציא
כשפוקד אותך געגוע
לא ולא רק בסתו
לא בחורף מן הסתם
שבול אתה, שבול
כל עונות השנה.

לעתים תאטם פתחך
כמו שבול השדה
הנתפס על ענף יבש
והיא?
פשוט חשופית.

כשהבית שתק

לילך גליל

כְּשֶׁהַבַּיִת שֶׁתֵּק הִצְעֵתָ לִי לְהִיּוֹת יָם.
 בְּאֶמֶת שְׁנִסִּיתִי.
 כָּל הַיּוֹם טָפְחוּ בֵּי הַמַּלִּים עַל הָרֹאשׁ,
 הִגַּג כְּמַעַט נִשְׁבַּר
 הַמְסַמְרִים נָשְׂרוּ מִהַקִּירוֹת
 וְהִטִּיחַ הַתְּקֵלֶף כְּמוֹ לְשׁוֹן מִתּוֹךְ הַפֶּה.
 חִפְּשֵׁתִי אֵיזוֹ אֲדוֹהָ, דוֹגִית, שׁוֹנִית.
 כְּלוּם.
 הֵייתִי לְגַמְרִי בְּשִׁפְלִי.
 אֶף מִדְּרָגָה לֹא הֶעֱלֵתָה אוֹתִי
 וְשׁוּם אֶפֶק לֹא נִרְאָה.
 רַק הַסִּיד שֶׁעַל הַקִּיר הָיָה קְרוֹב
 וְכָל מָה שֶׁיִּכְלָתִי לַעֲשׂוֹת זֶה לְשֹׁכֵב
 וְלַחֲכוֹת לְגֵאוֹת.

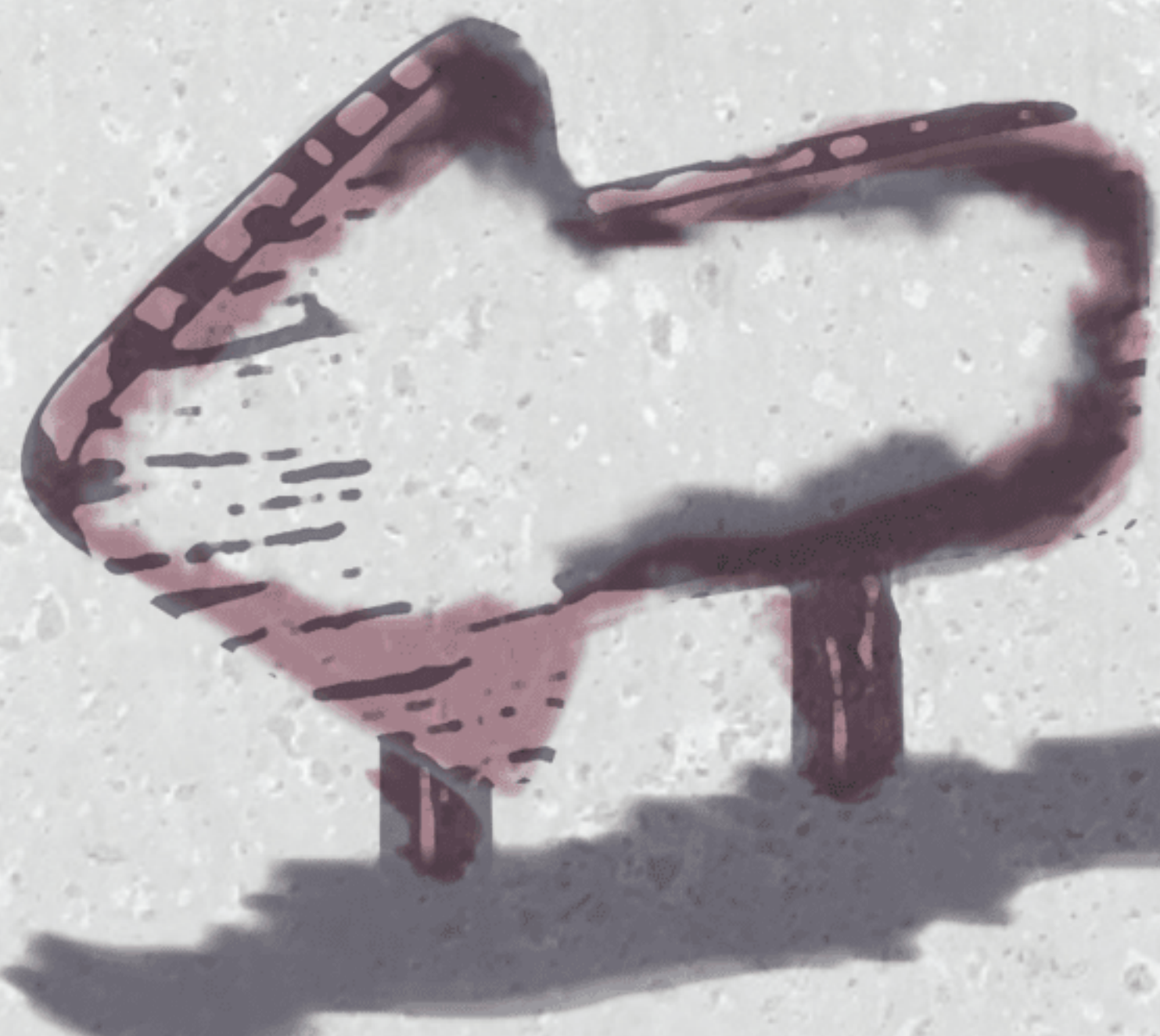
לפעמים אני הולך אחורה, ונופל. הגב שלי כואב, כי נפלתי על קורת הגג.
אני מתעורר ומספר לכולם שהלכתי על ענן.

ואז אני מבין שהם לא יאמינו. לא כי זה סיפור די מוזר, ולא כי אני הוא זה שמספר
אותו, אלא בגלל שהגב שלי כואב, הגב שלי אדום. מי יאמין לי שהלכתי על ענן רך?
כשהגוף שלי סובל. ומי יאמין לי שזאת קורת הגג שפגעה בי? כשאני ממשיך לחייך
ולצעוק
שהלכתי על ענן.

בית חלומותי הוא בית רגיל
 עם גג ורעפים של ילדותי.
 בנסוק רוחות עזות, בית חלומותי
 הפך לבית אחר.
 בית אחר, בית לא שלי
 גרים בו אנשים אחרים
 בילדותי ההומה ילדים גרנו
 עשרה ילדים.
 ההורים נפטרו. והבית משכר
 לזרים.
 זכרונותי החמים נושאים אשר רב
 וחבוקים אין-סופיים.
 קמעות ילדותי נתתי עבור חלומות
 קורמים עור וגידים.

מחכה לך בבית האיש הקטן

קמת ועזבת, אחרי שסבלת,
החלטת בתוכך לזעזע שנוי;
ובן רגע ספונטני אחד,
שכרת לך חיים חדשים בקפסה.

אחרי שפרנסת, עוד יום מפרך,
בעולם התכנות הבלתי נגמר,
חזרת בדרךך, אל שגרה סתמית,
אל אותה הפנה הטריה.

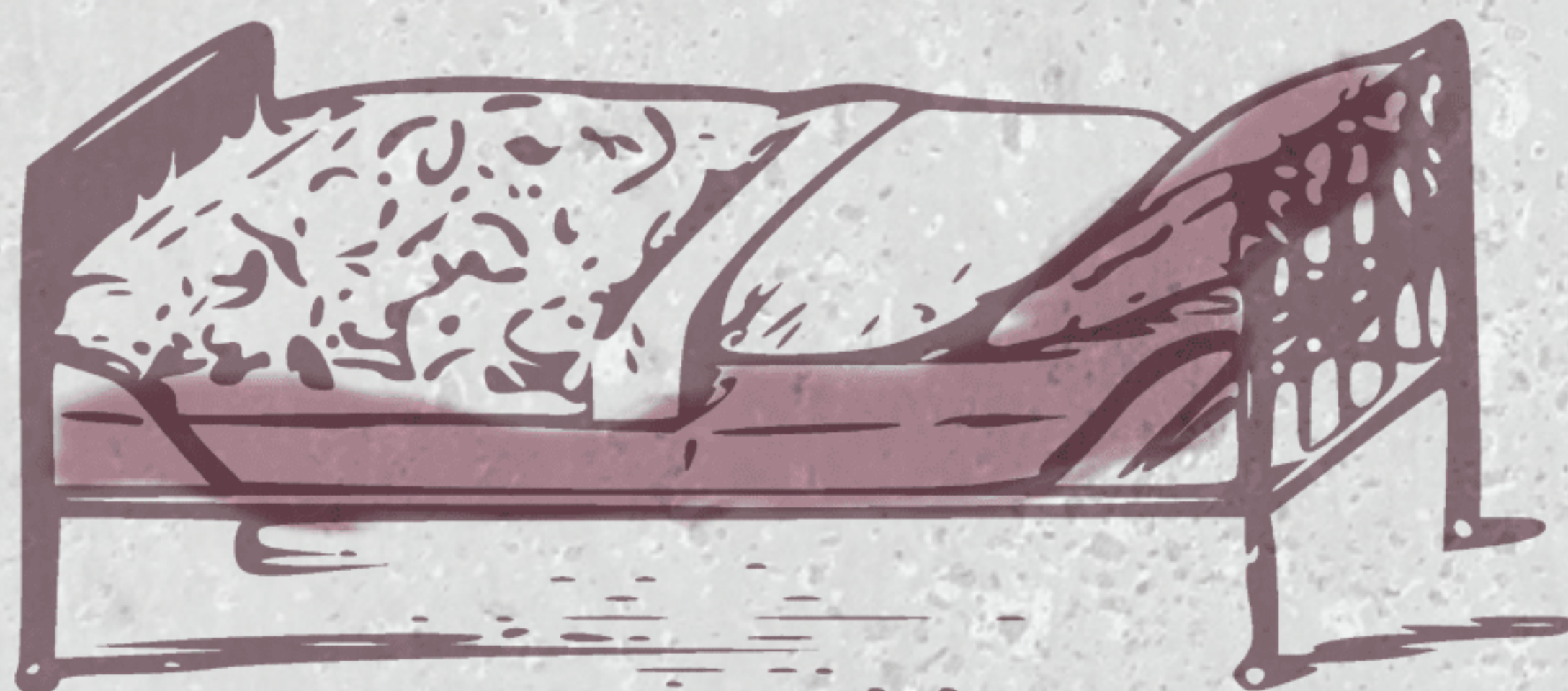
שוקעת במרחב מצמצם ודל,
מאבזרת מעט ומבלגנת יותר;
יחידה מבודדת במרכז העולם,
אבל רק שלך, הפנה הבדויה.

בואי לפנה הקטנה שלנו,
אל מקום האהבה המסמן;
ובאזור החם שעצבנו,
מחכה לך בבית האיש הקטן.

יש עוד דיר נוסף, מוכן בעמדה,
ובתקנה, שתף תואם ללבך.
כשתחזרי שוב הערב, חסרת מנוחה,
יחכה לך בשקט, מנח במטה לצדך.

לא צריך שיעשה הרבה,
מבחינתך, שישאר שם נושם.
אוכל חנם, או בכסף חוסך,
את רואה את הפנה הכללית,
לא כל תמונה חייבת להיות מלאה
בתוך מסגרת, יש קוים שאינם נפגשים.

בואי לפנה הקטנה שלנו,
אל מקום האהבה המסמן;
ובאזור החם שעצבנו,
מחכה לך בבית האיש הקטן.

במדבר

רבקה
פייטבייך-עמנואל

אורֶזֶת שְׁנַיִם אַחֲרוֹנוֹת
אַהֲבוֹת מְנִילָנוֹת
אוֹתִיּוֹת חֲרוּטוֹת בְּזִכּוּכִית שְׁקוּפָה
מִצְבֶּת אִישׁ.

פֶּתְקֵי נְעוּרִים מְצִהִיבִים מִיָּמִים
שְׂרָבוֹט רֵאשׁוֹן אֲרָגְמָן אֲדָמָה
מִכְתָּבִים בְּכַחַל יָם וְסִיָּרָה זֶה מִכְּבָר
חֲצֵתָה שְׁמַיִם.

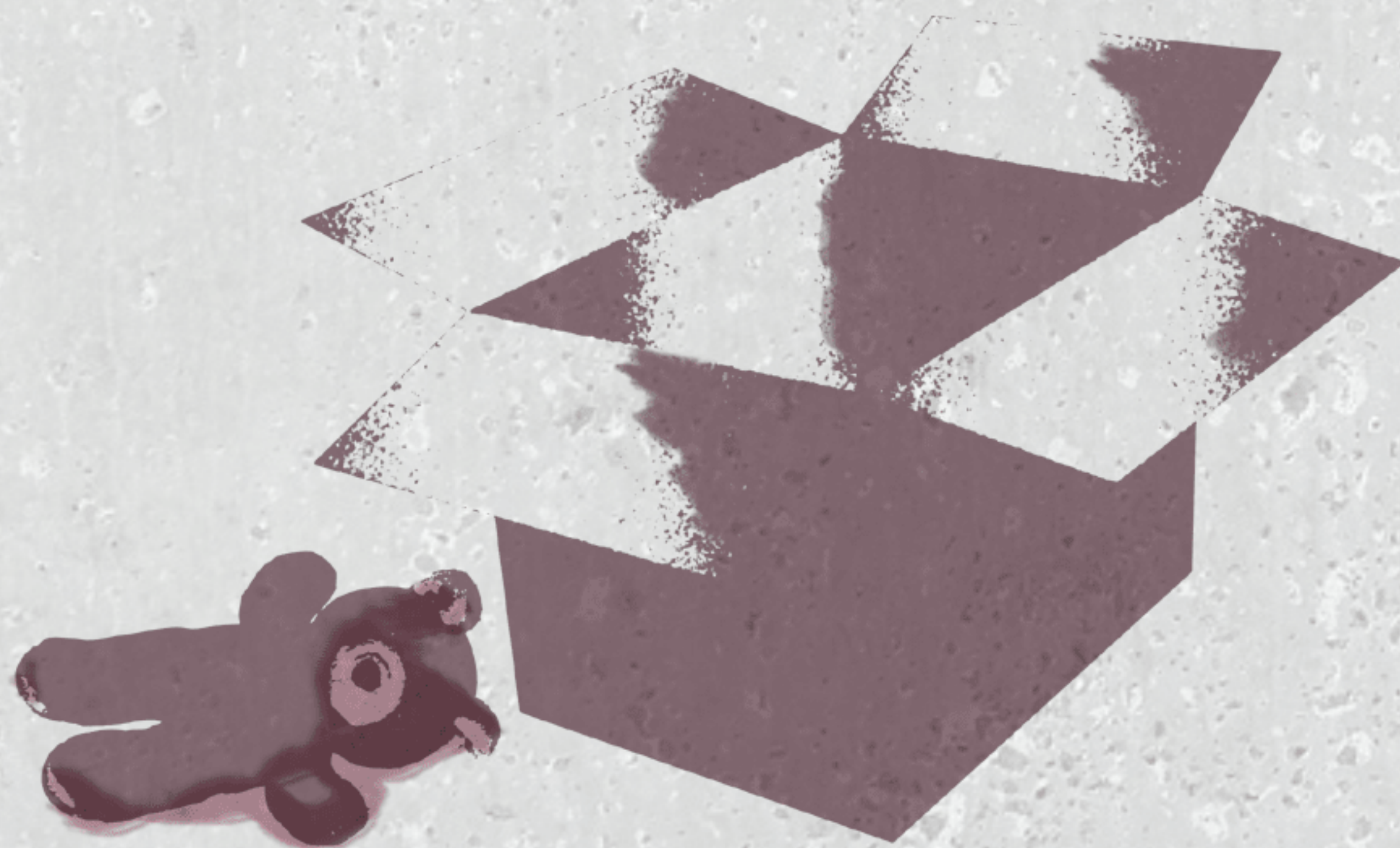
בְּאֲרוֹן סָגוּר שְׁנַיִם אֱלוֹמוֹת
תֵּיק אֶכֶל תְּפִירַת יָד אִם
חוּגֵר, כְּתָבָה, עֵתוֹת שְׁרוֹת
חֲלָצָה רְקוּמַת סוּף פֶּרֶק.

אורֶזֶת שְׁנַיִם אַחֲרוֹנוֹת
זָכַר אֶל זָכַר נֶעְרָם
עֲזָבוֹן דוֹר
יְלָדוֹת נִכְחָדָת.

סִפְרֵי בַד קְמוּטֵי יְנִקוֹת
קְצוֹת רֵאשִׁית שְׁעָר נִגְזָר
תִּלְתֵּל זָהָב בְּדָף עֵתוֹן שְׁחֹר כּוֹתֶרֶת
"כָּאֵן בּוֹנִים"

בְּפִנֵּת חֶדֶר הַבּוֹן לְבָנוֹ אֶפֶר
תְּמוֹנַת אִשָּׁה עֲזוּבַת אֲרִנָּק אֵב
מִחֲזוֹר חַיִּים סִדוּר תְּפִלָּה
פְּרוּמֵי תְּפֹר.

מִצְמָצְמַת חַיִּים לְכוֹתֶרֶת
"זֶהִירוֹת שְׁבִיר"
קֶרְטוֹן לְקֶרְטוֹן אוֹמֵר בֵּית.

למורה שלום,
 בני לא הכין שיעורי בית מפני ש...
 אתמול, בשעת הצלצול האחרון בער מחו ממחשבות על בית.
 כמו מטוס סילון המריא אל שער בית הספר ושכח את החוברת בפתח.
 אנא סלחי לו.

למורה שלום,
 בני לא הכין שיעורי בית מפני ש...
 הוא רץ אתמול בשדות התיכס
 (ידעת שאנו גרים ליד שדות תיכס, רמונים וגפנים?)
 חזר שמח ועייף,
 מלא חכמת רגבים
 התקלח, אכל והלך לישון.
 אנא סלחי לו.

למורה שלום,
 בני לא הכין שיעורי בית מפני ש...
 הגיע אליו אתמול חבר ועד רדת הערב הם
 שחקו במלכים קוסמים ודרךונים,
 לא היו שיעורי בית בדמיונותיהם.
 אנא סלחי לו.

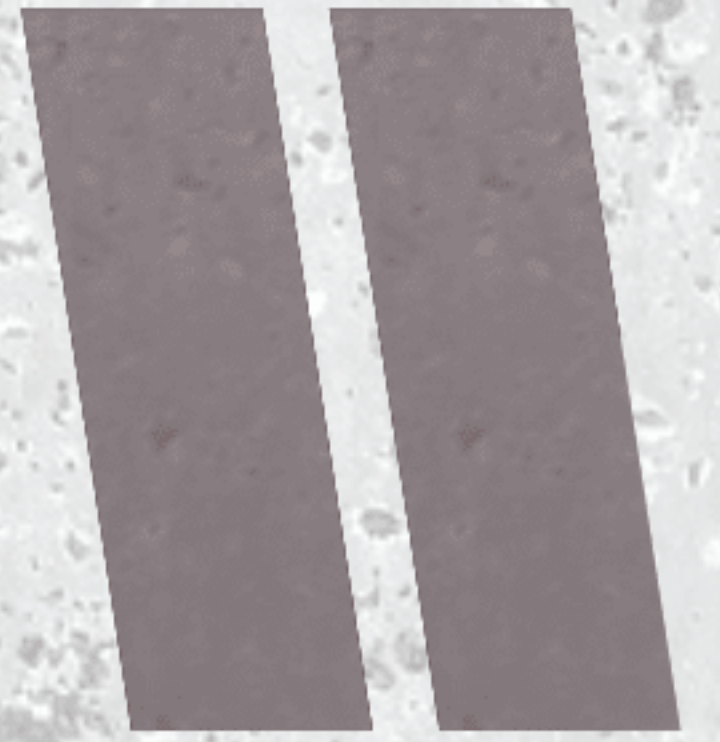
לְמוֹרָה שְׁלוֹם,
בְּנֵי לֹא הֵכִין שְׁעוּרֵי בַּיִת מִפְּנֵי שְׁ...
לֹא עָנִין אוֹתוֹ הַחֶמֶר הַנִּלְמָד וְאֲנִי,
אֶת שְׁעוּרֵי הַבַּיִת שְׁלִי כָּבֹר גְּמַרְתִּי מִזְמַן.
אֶצְלָנוּ בַּבַּיִת לֹא מְכַרְיָחִים, מְצוּיִים, מְאֻלְצִים...
אֲנִי סֵלַחֵי לוֹ.

לְמוֹרָה שְׁלוֹם,
בְּנֵי לֹא הֵכִין שְׁעוּרֵי בַּיִת מִפְּנֵי שְׁ...
בְּקִשְׁתִּי מִמֶּנּוּ שְׁלֹא יִפְעַל מִתּוֹךְ פֶּחַד,
לְמַדְתִּי אוֹתוֹ סְדְרֵי עֲדִיפִיּוֹת,
קוֹיִתִי שִׁיעֲמִיק וְלֹא שִׁיתְרַגֵּל
בְּקִשְׁתִּי שְׁיִבִין מַה הוּא מְרַגֵּשׁ וְלֹא שְׁיִדְקֵלֵם,
שִׁשָּׂא בְּאַחֲרֵיּוֹת.
אֲנִי סֵלַחֵי לוֹ.

אֲנִי סוֹלַחַת לָךְ.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עיצוב גרפי: רובי גורדון

עקבו אחרינו גם בפייסבוק: [/motiv.magazine](https://www.facebook.com/motiv.magazine)

אנו קוראים לכם לקחת חלק גם בגיליון הבא...
גיליון 28 של מוטיב יראה אור בעוד כחודש ונושא: "קסם".

אנשים תמיד נפעמים מקסמים. הקסמים מרתקים אותנו, אולי כי הם ממחישים לנו את הבלתי אפשרי, ואולי כי הם דווקא מדגישים לנו את המגבלות שלנו עצמנו.
איזה קסם שבה את לבכם? איזה קסם שינה את חייכם? איזה קסם דמיינתם שאתם עצמכם מצליחים לבצע?
מה קורה אחרי שאתם מבינים את הסוד שמאחורי הקסם?

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.

אלירן, יאיר ורובי